

Н'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ За кордоном Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0877 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

Труман за швидку розбудову воєнної сили країни

ПРЕД'ЯВЛЯЄ ПРОГРАМУ ПОВНОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ

Вашингтон, 8 січня. — У своїй промові про стан нації, виголошеній на спільнім зібранні обох конгресових палат в год. 1 сполудня, президент Труман заявив перед Америкою й усіми вільними націями світу, що надія на мир залежить від їхньої готовости, спосібности й бажання розбудувати силу, якою можна б вести „війну на повні розміри“ на випадок, коли б СРСР пішла на агресію. Він вичислив десять ступнів, потрібних до повної мобілізації американської сили, а теж, не згадуючи по імені республіканських промовців з попередніх днів, як кол. президента Герберта Гувера й сен. Роберта Тефта, Труман опрокинув їхні погляди, що Америка мала б залишити до своїх союзників і розбудувати тільки свою силу.

Ми потребуємо союзників, вони потребують нас.

„Стратегічно, економічно і морально оборона Європи є частиною нашої власної оборони“ заявив Труман. Вільні народи світу потребують нашої допомоги, а ми потребуємо їхньої. Тому нам треба виповнити продукційну програму, яка обіймає дві частини: Розпочати працю так швидко, як тільки можна і збільшити на шість спосібність продукції на довгу мету. Ми не знаємо, як довго комуністична агресія буде загрожувати світові, а ми мусимо завжди бути готові.

Величезні розміри продукції.

Наша продукційна спосібність мусить бути наладнена так, щоб ми могли виробляти річно по 50,000 літаків і по 35,000 танків. Однак, коли ми будемо готові, може нам не треба буде йти до найвищого вершка продукції. Ми можемо вести гонорові переговори з СРСР, якщо політичні і економічні справи, однак не підемо на угодовство („апідмент“). Коли заїде потреба, тоді ми будемо воювати, щоб утримувати нашу волю і недопустити до того, щоб справедливості була потоптана.

Серед десяти ступнів виповнення мобілізаційної програми, президент згадав про придбання фондів на воєнну розбудову для нас і для наших союзників; про потребу дальших повноважень для поліпшення продукції й стабілізації ціни та платіжів; про програму робітничих законів в тому напрямі, щоб наладити відносини між робітництвом і підприємцями для забезпечення постійної праці підчас війнково-го стану; подати про приміщення робітників до помешкань підчас оборонної праці; забезпечити здоров'я і дати медичну поміч в критичні часи.

Президент заявив, що уряд не думає зменшити видатки на допомогу Західній Європі в оборонних змаганнях, але не думає забрати американську війська з Кореї. Це є спільна відповідальність вільних народів Європи й Америки.

„Гармата, вимірена проти якої небув вільного народу“

Президент заявив, що уряд не думає зменшити видатки на допомогу Західній Європі в оборонних змаганнях, але не думає забрати американську війська з Кореї. Це є спільна відповідальність вільних народів Європи й Америки.

ДАЛЬШІ ЗАКОНОПРОЕКТИ ДЛЯ ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЗБРОЄННЯ

Вашингтон. — У палаті репрезентантів зголошено законопроект адміністрації для будови воєнних кораблів коштом двох біліонів доларів. Одночас повітряні сили вже виставили плани для підвищення кількості повітряних частин до 100 або 105. У сенаті внесено бил для поширення повноважень президента, щоб він мав право вести загальний військовий вишкіл, якщо

ПЛАН ОБОРОНИ СТЕЙТУ НЬЮ ЙОРК

Олбени, Н. Й. — Стейтова легіслятура дістала від губ. Тамеса Е. Дюї сувору програму підготовки для оборони перед атомовою атакою. Одночас Дюї передав послання, в якому заявив, що йому особисто є осоружливими міри, яких він домагався. У розмові з провідниками легіслятури Дюї признав, що це не є нагла справа і тому він полишає 30 днів на її ухвалення в обох палатах. Треба наперед подбати про потрібні засоби, щоб забезпечити населення стейту перед нещастям. Він теж заявив, що не потрібні аргументації для переведення програми, коли постійне погіршення військового й дипломатичного положення нашої країни свочення. Програма обіймає між ін. можливість конфіскації приватних маєтків на оборону стейту, який у першу чергу є виставлений на напад ворога атомовою бомбою. При складанні програми губернатор радився наперед з провідниками обох політичних партій, тобто Республіканської й Демократичної.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН виголошує свою історичну промову перед Конгресом. Серйозність положення, про яке він говорить, відбивається теж на його лиці. За Президентом сидить його заступник, Абен Варклі.

Президент заявив, що уряд не думає зменшити видатки на допомогу Західній Європі в оборонних змаганнях, але не думає забрати американську війська з Кореї. Це є спільна відповідальність вільних народів Європи й Америки.

В АМЕРИЦІ

Новий рід брехливих тенісних виробів армії й війни привертить увагу. Підсекретар армії Арчбалд Александер заповідав, що в них є „радикальні“ зміни впорядкування з виробу теперішніх теніс. На їх продукцію буде виділено біліон доларів.

Пачки КАРЕ, вислані до європейських спільств, подорожили на 1-3 долари від 1 січня. Телерішні харчові послуги вартості \$5.95 будуть коштувати \$6.95, а пакети з одягами будуть коштувати по \$11 і \$13.

Поготовлено завітання інфляції з Англії до Америки. Епідемія вбухла в Ліверпулю, де припинено хвляно портовий рух і замкнено школи.

80-річний Молов, спортивний письменник Джеймс Прайор Аллен, помер на годину власне від своєї 81-річної жінки Евангеліни Рошмор Аллен в Норвезькій шпиталі в Брукліні. Жінка не довідалася про смерть чоловіка.

ГЕН. АЙЗЕНГАВЕР ВНЕ ОРГАНІЗУЄ КОМАНДУВАННЯ ЗАХІДНИХ СИЛ В ЄВРОПІ

Париж, 9 грудня. — Генерал Армії Двайт Айзенгавер, призначений Атлантиською Радою головним командантом альянських збройних сил в Європі, прибув без будь-яких парад минулої неділі до столиці Франції і безпосередньо почав заходи для виконання дорученого йому завдання: організації головної квартири та головного командування західних збройних сил. Виступивши на аеродромі з літака, ген. Айзенгавер заявив, що він приїхав тому, бо „Злучені Держави разом з рештою Західного світу вважають, що ми маємо не тільки право, але й обов'язок захищати культуру, яка була розвинена в цій за-

ФРАНЦІЯ УЗАЛЕЖНЮЄ СВОЮ ОБОРОННУ ПІДГОТОВКУ ВІД АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗБРОЇ

Париж, 9 грудня. — Французький уряд поінформував вчора ген. Айзенгавера, що його можливість зорганізувати і узброїти 20 нових дивізій до кінця 1953-го року та виконати інші військово-оборонні зобов'язання в Європі і Азії залежить головно від американської допомоги в озброєнні, — головно, як йдеться про танки і іншу панцерну зброю. Ген. Айзенгавер, починаючи доручену йому організацію голов-

МОЖЛИВІСТЬ ВИЛЮЧЕННЯ ІСПАНІЇ В ЗАХІДНУ ОБОРОНУ

Мадрид, 9 січня. В поінформованих колах іспанської столиці стверджується, що американські військові представники осторожно перевіряють можливість еventуального включення Іспанії в західно-європейську оборону. Конкретно, американські стратеги хотіли б знати, чи Іспанія погодилася б виставити для західно-європейської армії корпус своїх військ в силі 60,000 вояків, якщо Злучені Держави погодяться б дати їм зброю та весь необхідний вираз. Американці поступають дуже осторожно,

ЧЕРГОВЕ ПОТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ БОРОТЬБИ ПРОТИ МОСКВИ

Нью Йорк, 9 січня. — Н. П. Тайме в своєму виданні з минулої п'ятниці знову потверджує наявність потуганського руху в Україні проти совєт-

ГУБ. ВОРЕН ГОВОРІТЬ ПРО ПРАВДОПОДІБНІСТЬ ВІЙНИ

Сакраменто, Каліфорнія. — Губ. Ірл Воррен сказав при відкритті сестейової легіслятури, що вона збиратиметься тільки у тій „можливій“ але й правдоподібній світовій війні“.

ВАРБУРГ ЗА ПЕРЕГОВОРИ З РОСІЄЮ

Нью Йорк. — Джеймс Варбург, визначний економіст і письменник, даліше поширює думку переговорів з Росією для осягнення миру, опертого на ступневим відтягненні американських об'являюч. Варбург є противником законродної політики президента Трумана й своєї негодування висловив у новій брошурі „Тепер, або ніколи“. У книжечці каже Варбург: „Ми знаємо, що політика фізичного втримування стіни, яку наш уряд узяв на озброєння, не вдається збудувати; навіть не організовано сил, щоб цю стіну

МАРШАЛ КОНЕВ „ПРО-КОНСУЛЕМ“ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

Прага, 9 січня. — Тут в поінформованих колах стверджується, що властивим володарем сьогоднішньої Чехословаччини є совєтський маршал Конєв, командант совєтських сухопутних військ, що встановив собі тепер головну квартиру в Карльсбаді та який командус тепер поверх тисяч-

ЧЕРВОНІ В КОРЕЇ ВЖЕ 60 МИЛЬ НА ПІВДЕНЬ ВІД ПАРАЛЕЛІ

АЛІАНТИ ПРОДОВЖУЮТЬ ВІДСТУП. — КОМУНІСТИ ЗДОБУЛИ ВОНДЖУ.

Токіо, 9 січня. — Альянські війська в Кореї продовжують відступ на цілому фронті і червоні армії в поодиноких пунктах вже дійшли до 60 миль на південь від 38-ої паралелі. На центральному фронті вчора в полудне останні альянські відступили з міста Вонджу, що майже цілком евакуйоване з цивільного населення та з доценту зруйнованими всіма об'єктами, які могли б мати стратегічну вартість, впадо в руки червоних. Вонджу, важливий комунікаційний вузол, є 45 миль на південь від паралелі. Це вже п'яте південно-кореїське місто, що було залишене альянтами. Пів години після відступу альянтів, червоні увійшли до Вонджу і одні їх полк почав відразу гнатися даліше на південь та зайшовши приблизно дві милі, полонився спати в прикордонних ровах, не завдавши собі трудно виставити бодай сторожів. Один американський батальйон несподіваним наскоком на сільськогосподарський район, розбив його цілком; на полі не так бою, як сну залишилося двісті ворожих групів а інші панічно розбіглися. Інші червоні війська здобули вчора місто Осан, 28 миль на південь від Сеул. Найбільші комуністичні сили тепер сконцентровані в районі Вонджу і на цьому секторі альянти очікують повного і масового ворожого наступу на південь Кореїської півострова.

ФРАНЦУЗИ РОЗБИЛИ КОМУНІСТИВ В ІНДО-КИТАЇ

Сайгон, Дідо-Китай, 9 грудня. — Французьке командування в Індо-Китаї повідомляло, що впродовж останніх тижнів місцеві збройні сили та французький легіон розбили переважачі комуністичні сили Ветмінга, що почали були наступ на центральній провінції, завдаючи їм величезних втрат. Це ще далеко не значить, що війна в Індокитаї вже вирішена — стверджують з цих самих джерел. Проте, протикомуністичний фронт сильно сконсолідований і очікує нового розвитку, що тепер характеризується фактом призначення генерала Ліи П'яо, головног командувача комуністичної Чувської Армії, яка бореться проти альянтів в Кореї, теж командантом сусідніх з Індо-Китаєм китайських провінцій.

ЧЕРВОНІЙ ПРАПОР НАД СТОЛИЦЕЮ ТИБЕТУ

Калімпонг, Індія, 9 грудня. — Втікачі з Тибету стверджують, що в останньому вперше піднесено комуно-китайський прапор над столицею Тибету, містом Ляса. Даліє Ляма, релігійний володар Тибету, виїхав з цього міста раніше. Комуністичні армії продовжують похід на південь, хоча він дуже утруднений гімалайськими горами.

О.Н. ПРОДОВЖУЮТЬ ЗАХОДИ ДЛЯ ПЕРЕМИР'Я В КОРЕЇ

Лейк Сокеес, 9 грудня. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй рішив вчора відложити свої наради в справі засуду комуністичного Китаю як агресора до найближчого четверга і цим дати можливість „комітетові“ зробити ще останні заходи для еventуального перемір'я в Кореї. Цього домагався головно британський представник, вважаючи, що „основна перевірка терену перед скоком є дуже доброю задоволено в законродній політиці“. Народи Комітету відбувалися під враженням повідомлення, що Злучені Держави Америки

ТИТО ДОРАДЖУЄ О.Н. ЗАБРАТИСЯ З КОРЕЇ

Београд, 9 січня. — Югославський прем'єр, маршал Тіто, висловив минулої неділі своє переконання, що Об'єднані Нації повинні залишити комуністичного агресора „стратегічно безвартісн“ Корею та подумати про наладнання „дуже критичного“ міжнародного положення не донеком воєнними засобами. В інтерв'ю для законродної преси Тіто висловився проти озброєння Західної Німеччини, вважаючи, що чотири великі потуги повинні свої непорозуміння при круглому столі. Відносно внутрішньої югославської політики Тіто заперечив голосили про еventуальне звільнення ув'язненого католицького архиспископа Степінача, покликуючись на красву опозицію проти цього. Він рівночасно ствердив, що югославська армія сьогодні є вповні пригтована і могла б з успіхом протиставити 660-тисячним арміям совєтських сателітів: Румунії, Болгарії і Угорщини.

В СВІТІ

Комінформ признається, що він отримав проєкти югославської армії досить великою кількістю своїх шпигунів, щоб не допустити до югославського військового згорення зі Заходом.

Діючий секретар Об'єднаних Націй, Дейвід Овен, заборони вивільнення совєтського пропагандного фільму, в якому мали б бути „задокументовані“ американські „варшависти“ в Кореї.

Прем'єр країн британської спільности народів продовжують в Лондоні свої наради, але досі не потрапили спредізувати спільного становища в політиці, відносно комуністичного Китаю.

Комуно-польський парламент ухвалив закон, на підставі якого подія, що вийшла замуж за чужинця, можуть задержати своєю власне громадянство.

UKRAINIAN newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Subscription rates table with columns for PEREDPLATA and SUBSCRIPTION RATES, listing prices for one year, six months, and three months for domestic and foreign subscribers.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів. За оголошення редакція не відповідає. Адреса "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

За перемогу моральної зброї

Період Різдвяних Свят і Нового Року приніс різні думки загальнозвісних політичних діячів, як ось губернатора стеїту Нью Йорк, Тамеса Е. Дюї, секретаря стеїту Діна Ачесона та інших на тему віри в ідеали, конечно потрібної для перемоги вільних народів над найновішим нещастям світу, яким показується комунізм.

Дін Ачесон пригадав, американському народові, що він має дрімучу силу, якої треба використати для поборова агресора — комуніста. Джерела цієї сили, на думку Ачесона, є такі: воля, яку обороняємо; наші приятелі, які вірять в ті самі ідеали, що ми; наша промислова спроможність продуктування і наші босві сили. Отже заміне у пригадці Ачесона є ставлення моральної цінності наперед усіх інших.

Подібні, хоч сильніше з'ясовані моральні цінності нагадав губернатор стеїту Нью Йорк, Тамес Е. Дюї у своїй інавгураційній промові при поновленні об'єднаної влади. Хоч промова Дюї теж не містить нових ідей, то її пригадка на часі.

„З цим знаменом переможеш!“

В поточи важливих газетних колоніях, на які такий багатий наш бурхливий час, напевно мало хто з читачів звернув належну увагу на недавнє коротке повідомлення в пресі про врятування в Кореї американського армією 50 поранених комуністичних вояків. Американська військова влада, забезпечила їх потребою медичною та харчевою допомогою, вмістила їх в опаленому приміщенні й, відходячи з цієї місцевості, заборонила своїй авіації скидати бомби навіть в його околиці.

Хоч то були ці 50 китайських вояків, годі пропустити, щоб вони могли повернутися до своїх військових частин чи домівок з тими самими почуттями, з якими з них виїшли. Іо почуття здивування, що за істоту „американських звірств“, про які протрчала їм вука комуністична пропаганда, вони зарозуміли в полоні на американську людяність, у них певляло домашнє почуття людяки й пошани до свого „воюга“ і разом з тим — зневіра в своїх брехливих „друзях“, та вони не будуть самітними: хві настрій та думки знайдуться.

Багато важить те, на чий бік схилиться народні маси різних країн. Мало мати безліч найкращої модерної зброї, мало мати мільйони-двоєй для озброєння нею, — треба мати ще віру в цих людей і віру тих людей в справу, яку вони покликані боронити.

Глибоке значення згаданого вчинку американського командування в тому й полягає, що він дає нам, один з евангельсько-римомагічних конкретних прикладів такої акції. Проте, виявляючи щодо цього здорову розумну ініціативу, він лишається самотнім епізодичним випадком.

ПЕРЕБРАТИ ІНІЦІАТИВУ

Уся політика, внутрішня і закордонна, обертається сьогодні біля питання, буде чи не буде третя світова війна. Так є не тільки в Злучених Державах, але й в Канаді, Британії, Франції та інших демократіях. Ніхто в цих країнах не хоче війни, проте всі до війни готуються, надіючись нападу з боку Москви, чи такої „нормої кремлівської агресії“, проти якої прийдеється демократіям виступити збройно, очевидно виконуючи постанову Об'єднаних Націй.

Спрокувати таку війну може в теперішніх обставинах єдино Сталін. Так що справу розуміють демократії. Потішаються хвилево тільки тим, що по їхнім розрахункам Кремль на таку війну в 1951 році ще не зважиться, бо замало до неї підготований і має замало готових атомових бомб. Але є й інше розумування на тему цієї проблеми, подібне до того, яке передавалося американськими кореспондентами навіть зі самої Москви, заки Кремль підбив в Європі Румунію, Польщу, Чехословаччину, Угорщину, Болгарію і т. п.

Клопіт з Хмельницьким

З гетьманом України Богданом Хмельницьким мала року не тільки царська Росія, але мас з ним клопіт і більшовицька Москва. Як відомо, Хмельницькому поставив царський уряд на Софійській площі в Києві пам'ятника з написом: Богдану Хмельницькому єдина недільна Росія. Пам'ятник прокутував українці із Галичини Мікшин (власне — Микіша), але збоку інших українців були протести проти профанування пам'яті великого українського патріота на славу московського імперіалізму.

Ім році 1935, читасмо про Хмельницького таку тираду: Хмельницький — „на ділі не був і не міг бути вождем революції і заграв у ній рольо зрадника повставших козацько-селянських мас, сприяючи закріпленню колоніального панування Росії над Україною та кріпацького гноблення.“

Uncle Sam Says

Farming today requires great skill on the part of the farmer. Not only must he know soil, fertilizer, and seeds, but he must be an expert mechanic to operate all types of farm machinery. In other words, a farmer works hard for his money and is a highly speculative business.

Український Вертеп і сучасна хвиля

Різдво Христове це чи не найбільше свято в Америці. Воно приносить багато радощів і веселощів не тільки християнам, але й нехристиянським народам Америки, що святкують і бажать собі обопільно: „Меррі Крісмас“, обдаровуючи себе щедро й широко різними дарунками. А по домках і вулицях прикрашують їх блискучими світлами, а вікна декорують вінками, дзвінками, гіацьками і теж світлами.

Вони говорили замість діючих ляльок, наслідуючи голоси діючих осіб. Крім того, в часі вистави бувало ще за сценою хор, що співав молитви й духовні канти, а також музика зі скрипки, що пригравав до співу й танків ляльок. Вигляд сцени в обох поверхках був простий, як у тогочасних театрах, де гралі т. зв. класичні драми.

Друга дія відбувається в партері та мас український національний колорит; гумористичним тоном зближена до інвермедій. Спершу виступають їд і баба (тобто Адам і Ева) зацінують, співають з радощами, що вже не стало в живих Ірода. Зачувши їх спів, виходить „адад, проганяє їх, говорить филолог про свою вояцьку любовність і відвагу, поздорюєся видців з Різдвом Христовим, кланяється й відходить.

Падія біблійна в горішній частині вертепу і побутова в долішній лучається в почальну цілість з догматичною і моральною науками про відкуплення людського роду. Ласки і благодаті, зв'язані з тією подією, наші вертепники представляють в той спосіб, що переносять їх з часів Христових у сучасну пору. Тому дуже актуальною є характерна в 18 сторіччю розправа українця з поляком і москвиним, а мужика з паном, жидом і циганом.

Лев Ясічук.

НЕОБХІДНИЙ СПОЛУЧНИК

Велика більшість статей в українських часописах Америки обговорює майже виключно політичні чи — зрідка — господарські питання. Про культурні справи дуже мало говориться. Може не буде зайвим кинути думку і з тієї області для тих, що її прочитають.

Те, що діється на українських землях від поверх трьох десятиріч, не тільки на Великій Україні, але й на Західній Україні, на Буковині й Закарпатті, довело велику масу українського народу з усіх його земель до того, що вона по власній волі, чи й поневолено використала час останнього світового буревію й розбриляла по всій земній кулі, а коли б була можливість, то була б може засіяла й інші планети.

Не місце тут оплакувати долю тих, що переселилися, бо ті, що залишилися, мусять відержувати тягар гіршої долі. Ностальгія нових імігрантів, ця беззастанна туга імігранта за рідним краєм, прислалася як підступна гадина до серця й буде довгий час жертви його ненастанно та утруднювати навикнення до нових, відмінних умов життя. Про інші труднощі вже й не треба згадувати. Але якщо їдкою не була б ця ностальгія, її не треба гасити; нехай діє так, як у деяких неухай гарячка. Людина опанована тією недугою легше знаходить одиниць лік: добро і щастя власного народу. Чим більша маса нових переселенців буде правильно шукати того ліку, тим здоровіший і кріпший стане спільний організм — українська нація.

Та на самій мимовільній ностальгії, нехай не кінчається хід імігрантського буття. Треба це сильне духовне об'єднання, що робило б одноцілий моноліт з усіх частин української маси, не зважаючи на її розсіпаність по світі. Треба би заставити нову політичну іміграцію (а коли можливе, то й стару з її нащадками) жити тією самою духовною українською культурою, без огляду на багато цікавих об'єктів своєрідних місцевих культур. Бо — звичайно доки людина зв'язана культурою з своїм народом, доки вона не перестає бути його активним членом. Може мати навіть нашу власну державу створену й зорганізовану по нашим мріям, а люди перестануть бути українцями, якщо не буде їх в'язати спільна культура, якщо в них переважають впливи чужого духа. Який же чинник може бути тим необхідним сполучником поміж українськими людьми по всьому земному шари?

Здається не буде пересяди в стверженні, що тим чинником може бути українська книжка. Зайвим було б тут популярно викладати про вагу й значення книжки взагалі. Думки цієї статті не відносяться до тих, що цього не знають. Зайвою була б навіть пригадка, що тепер у світі мріють культуру народу рідше зукиттям мила, як це було донедавна; частіше роблять тепер оцінку висоти культури появою друкованої книжки. Навіть той, що тими справами не цікавиться, переглядаючи хочби тільки побіжно американську пресу мусить дивуватися, яка маса книжок тут повсюди, і то щоденно. А в нас? За одинадцять років, від часу, коли вибухла друга світова війна, появилася лише кілька українських нових книжок у Німеччині! Річ не в наукових творах, що очевидно konieczні, й обляють свою велику роботу, але в т. зв. «красній літературі». Давно треба було українську іміграцію, де вона не жила, переконувати, що читати потрібна річ. Теперішньої — не треба. Це прийшли десятки тисяч т. зв. інтелігентів, а з неінтелігентів — найсвідоміші. Яка жага читання наприклад серед українців, можна перекопати вечорами по американських публичних бібліотеках, у такому нпр. осередку, як Нью-Йорк. Повно українців. Кожний шукає літературного твору а його не має. От, візьми бібліотеку в такому українському середовищі, як 10-та вул. на „Іст“. Шож там знайдете? „Пропам'ятку Книгу УНС“, Українську Енциклопедію, одне оповідання О. Стороженка, одна книжка Богдана Лепкого, один том Кропивницького, один Каченка „Соняшний промінь“ В. Грінченка, А. Чайковського „На уходах“, Вибрані твори І. Франка (Державне Видавництво). І. Кірюка (з Канади),

Сини землі“, Кумки (з Канади), Шкільний співаник і... Сталіна „Основи лєнінізму“. От, чи не все!

Та не цього шукає читач „Маруся“, чи „Хмарні“ старшин приїлися, а молодіших не зацікавить. Треба література сучасної, живої з недавніми й сучасними проблемами, що заграли б, однаково чуло на струнах серце всіх українців на світі. Шож роблять українські читачі Нью-Йорку не находяться для себе нічого до читання, для розвагової науки? Ті, що походять з Західної України, беруть польські книжки, буковинці — шукають здебільша німецьких, а з Великої України й Закарпаття таки не мають нічого. Таке явище помітне мабуть і в інших українських скупченнях. Ці слова не значать, що давня, довосна література „не добра“. Автім, с там перлини. Якщо вона була б тут та ще й доступна, то безперечно нашла б своїх аматорів і смакунів. Але коли б ми обмежилися тільки на перевиданні давнішої літератури, то ми ніколи не поступимо вперед. З тих міркувань тоді, коли світ іде вперед, ми будемо задні. З тих міркувань — треба нових, свіжих творів. Чи є вони?

З повною відповідальністю можна твердити, що вже на початок деякі автори мають готові твори, але не можуть публікувати їх у світ. От н. пр. саме в сучасному моменті друкує „Америка“ повість В. Радікевича. Гм... друкує часопис, але чому не виїшла книжка? Во нема кому надрукувати, от — чому. А воно не все одно — розбити повість на фейлетони в газеті, що її викидається, як мати відразу суцільну книжку. Правда: заслужений і рухливий видавець, Іван Тиктор, заповідає в Канаді 8-12 книжок на цей рік, але то вже все. В найкращому випадку одна книжка на місяць, як показ нашої культури! А про більше видавців не чувати. Відновилася на американському ґрунті кооператива „Червона Калина“, але вона буде продовжувати своє спеціальне високе завдання. Приватна, у видавничому ділі недосвідчена, людина, боїться ризикувати капітал. Каже авторів: я надрукую і в міру продажі буду платити гонорар. Безперечно, коли знайдеться багатий автор,

МЕТА АМЕРИКАНЦІВ — ВСІМ ОДНОВИ МОЖЛИВОСТІ ВЧИТИСЯ

У Злучених Державах Америки помічається великий поступ у справі однакових прав на освіту для всіх національностей. Проте часом у приватних та державних школах, в університетах та коледжах це проявляється забобони та нерівне ставлення до окремих груп людности. Але прагнення американського народу до підсилення демократичних тенденцій перемагає і дєдалі то більше відпадає тих перешкод в установою вищої освіти. Деякі бар'єри падають в наслідок постанов Вищого Суду ЗДА, що торкаються неординарного ставлення до певних груп учнів у південних стейтах. Інші бар'єри хитаються завдяки діяльності керівних працівників на полі освіти, в коледжах, університетах та професійних школах в багатьох районах нашої країни.

Найбільший поступ у справі вирівнювання прав на освіту помічається тепер на Півдні. Починаючи від часу, коли закінчилась Громадянська Війна, тут негри і білі завжди вчилися в окремих інституціях від дитячих садків і аж до університету. Цієї ж осени кілька південних коледжів, перший раз в історії, прийняли до складу студентів негрів. Хоч кількістю студентів-негрів ще невелика і бар'єри між білими і неграми ще не всюди впали, та уже важливо те, що порушений основний принцип і це порушення було прийнято білими студентами, інколи й дуже тепло.

Теперішній демократичний поступ у південних стейтах почасти ще тоді, коли Вищий Суд ЗДА виніс рішення про те, що ці стейти мають додержувати частки „рівні“ у правили: „відокремлені — але рівні“. Це правило виніс Вищий Суд 1896 року в відомій постанові, що санкціонує відокремлення чорних білих учнів та студентів, що було запроваджено на Півдні, при тій умові,

то зможе й на це піти, щоб позазати людям вислід своїх гаячкових, нервуючих зусиль. Але таких у нас (здається) нема. Який же вихід з положення?

Щоб не множити в безкозетність товариств з вкладками, чи паями, могли б існуючі товариства, що мають призначені окремі фонди, пустити у світ бодай одну нову книжку. Це гроші не витрачені. Якщо б книжки не виплачувалися, то був би їх ніколи ніхто не видавав. Гроші повернуться — одні швидше, другі повільніше, але вернуть і каса товариства знов буде заповнена після створення доброго діла. Такі товариства в Америці є і то не в малому числі. Тут були б можливі різні комбінації, нпр. сполука кількох товариств для спільного видавництва. При деякій організованості навіть не треба би ждати, заки окремі читачі куплять книжку. Є ж в Америці велике число публичних бібліотек, що куплять книжку, коли коло цього діла відповідно походять. А воно не було б так важко, бо тепер найдуться вже в кожному місці впливові українці, що можуть вєднати в міській раді потрібні фонди на закупку українських книжок, яких майже зовсім у бібліотеках нема, коли с повно книжок німецьких, польських, італійських, мадарських, жидівських і ін. Колись не подумали про це українці з потрібною енергією й не подбали про українську книжку для американських бібліотек, а сьогодні, коли б бібліотека була схильна купити українські книжки, то їх нема. Тому треба про це подбати. Не про політичну чи чисто пропагандивну книжку, бо ті мають видавців, але про звичайну українську повість, за якою тепер пошукують. Треба відмітити, що не шукають ані коротких оповідань, ані поезії. Нехай не буде дотичним творчим во гнів, але так с. Про причини цього явища далось би багато сказати).

Якщо б ця думка „та Богові в уха“, то в короткому часі зможемо здобути на літературу з новітньою тематикою, а навіть з екзотичною життя українців в Австралії, Новій Зеландії, Тунісі, чи країні Південної Америки. Тоді заставимо велику масу українців по світу мати на часок одну думку, придержимо вкупі в об'єднанні цілу нашу іміграцію, дамо їй так потрібний духовний корм і колись принесямо Рідному Краєві „як дар весільний“.

що держава забезпечує неграм такі ж самі умови навчання, що мають і білі, тобто інституції с відокремлені, але рівні. Але лише яких 12 років тому Суд почав звертати увагу на виконання цієї постанови. Так, в 1937 році, у випадку одного негра, якому відмовлено у праві вступити до юридичної школи Університету Мізурі, Суд виніс постанову, що, якщо стейт має певні школи чи факультети для студентів одної раси, то він повинен мати відповідні школи і факультети для іншої раси.

Від 1937 року Суд розглянув низку справ, здебільшого поданих студентами-неграми, яких не прийняли до певних професійних шкіл чи факультетів, бо в південних стейтах нема шкіл багатьох напрямків для негрів. Проте Суд не виніс важливих рішень аж до червня цього року. В червні була винесена одіоголосна постанова про те, що Тексас повинен прийняти негра до „білошкірої“ школи права при Університеті Тексасу, а не змушувати його вчитися у новій Школі Права для Негрів, що с значно нижча від школи Тексаського Університету. Друга одіоголосна постанова відзначила, що Оклагома не сміє примушувати студента-негра сидіти окремо від білих студентів в Університеті Оклагоми, чи то в класних приміщеннях чи то в інших покоях університету. Ці рішення вплинули на інші постанови федерального суду, що були недавно винесені. Тепер цілком зрозуміло, чому університети Півдня нарешті відкрилися для студентів-негрів.

В той же час загальне питання про нерівне ставлення до студентів у різних приватних і державних коледжах, університетах і професійних школах почало дедалі то більше притягати увагу багатьох провідних працівників на полі освіти. Наприклад, рік тому, з

З ТЕАТРУ І МУЗИКИ.

Петро Заєрський.

ПРЕМІЄРА „ЛІСОВОЇ ПІСНІ“

Український Театр-Студія під мистецтвем керівництвом Йосипа Гіряка гідно відсвяткував свій п'ятирічний ювілей виставою найвидатнішого драматичного твору Лєсі Української „Лісова Пісня“. Премієра п'єси відбулася з великим успіхом 30 і 31. грудня 1950 року в Нью-Йорку в залі шкільної аудиторії св. Юрія на 6. вулиці. Гучними довгими оплесками і букетами квітів публіка виявляла своє щире захоплення і подяку талановитим акторам за їхнє прекрасне виконання „Лісової Пісні“. Залі шкільної аудиторії була переповнена публікою і, звичайно, не могла вмістити тих, що в цей вечір хотіли побачити на сцені шедевр поетично-драматичної творчості Лєсі Української. Великий і заслужений успіх вистави завдячуємо мистецькому керівникові Театру-Студії Йосипу Гірякові, режисерові Олімпії Добровольській, якій належить поставити п'єси, і всім учасникам, які зуміли перемогти всі труднощі і в найнесприятливіших обставинах дали прекрасну виставу в мистецькому виконанні.

Звичайно такий видатний твір українського і світового драматичного мистецтва як „Лісова Пісня“ треба ставити не на такій убогій сцені, не в такій малій і не пристосованій для театру залі, не в таких костюмах, не в такому сценічному оформленні, не з таким надто бідним музичним супроводом. Але в цьому не вина Театру-Студії, а вина 75-тисячного українського населення м. Нью-Йорку, яке не створило належних умов для нормальної праці Театру-Студії.

Перед Театром-Студією стояли непереможні труднощі: не було ні декорацій, ні костюмів, ні відповідного театрального оформлення, ні сцени, ні технічного устаткування сцени, ні грошей, потрібних для придбання найнеобхідніших матеріялів і речей, — нічого не було. Треба було надзвичайного ентузіазму, енергії і тяжкої жертвенної праці, щоб у таких умовах виконати таке велике і відповідальне завдання як виставу „Лісової Пісні“. І це завдання з честю виконав колектив молодих акторів-студію під керівництвом наших найвидатніших і найзаслуженіших працівників української сцени з 35-літнім стажем сценічної творчості. Змучені тяжкою фізичною працею на фабриках, на „клінуваннях“ тощо, режисери і студійці знаходили ще час і енергію для великої, тяжкої і відповідальної праці над готуванням п'єси до вистави. І не тільки театральні репетиції треба було відбувати, — треба було виконати і всю технічну працю над устаткуванням сцени. Всі студійці під керівництвом режисера О. Добровольської робили костюми, виконували всі технічні

роботи. Оформлення сцени, світло, адміністрація — все це зроблено силами студійців та їх керівників. Хореографічну частину доручено Валентині Переяславцеві. І в результаті такої самовіданої і жертвенної праці з'явилася і дуже добра декорація, і цілком відповідні костюми, і сцена і навіть світові ефекти, і музичний супровід. Фахова режисера О. Добровольської з а безпечила добру підготовку акторів. Премієра „Лісової Пісні“ показала, що праця не була даремно витрачена. Виставою п'єси Лєсі Української Театр-Студія склав блискучий іспит своєї творчої п'ятилітньої діяльності.

Самий вибір п'єси для вистави 30 і 31 грудня має надзвичайно велике значення, просто символічне значення. Театр-Студія м'г би вибрати для вистави легшу п'єсу, або п'єсу „прибутковому“ для свого театру, п'єсу, яка не вимагала б таких великих витрат, п'єсу з „цікавішим“ для широкої публіки сюжетом, яка могла б дати більш прибутки театру. Але театр Й. Гіряка керувався не заробітком, не бажанням дістати якнайбільший матеріяльний прибуток, — а бажанням дати нашому глядачеві високомистецький твір з глибокою ідеєю, а молодим студійцям найкращий матеріял для розвитку їх творчих акторських сил і для виконання в них високих мистецьких смаків. Театр Гіряка — це не „Килина“ з „Лісової Пісні“, — театр Гіряка — це „Мавка“, що символізує вищі духовні інтереси, вищі ідеї порівняння. В наших еміграційних умовах перед українським театром стоять надзвичайно великі завдання і не тільки мистецького характеру, а передусім виховавчого характеру. І тому не тільки виконання, а й сам вибір п'єси має велике значення. З цього погляду Театр-Студія, вибравши для вистави „Лісову Пісню“, показавши високу мистецьку красу цієї драми і її глибоку ідею, виконав велике завдання. Але ж основа ідея „Лісової Пісні“ така повчальна для нас — українських емігрантів в Америці. Хіба мало серед нас с таких, що єдину ціль в житті вбачають в матеріальному збагаченні, що в жертву бездушному долярові приносять все, що перетворилося в тип, подібні до негативних героїв „Лісової Пісні“. Хай же ім „Лісова Пісня“ пригадає красу вищих ідейних стремлень і гідоту грубого прозаїчного матеріялістичного багна!

Режисер Олімпія Добровольська в своїй праці над „Лісовою Піснею“ поставила перед собою завдання донести до глядача глибоку ідею цього твору, показати, що частина людське не в багні життєвої буденщини, а в вищих проя-

вах душі, в тому „дрвіті душі, який творить скарби“. В ітерв'ю редакції „Бюлетеню Об'єднання Демократичної Української Молоді“ з Й. Гіряком числі цього „Бюлетеню“, сказано, що режисер О. Добровольська для того, щоб підкреслити філософію п'єси, бажала поробити „фєсричність“ п'єси і натомість особливо увагу звернути на прекрасне слово автора. „Володіння цим мистецтвом словом, — каже реж. Й. Гіряк, — с основним завданням членів студії“. Тому цілком виправданий скорочений текст вистави без прологу.

Як же впорався з цим основним завданням колектив Театру-Студії? Успіх залежав головню від гри акторів. Без перебільшення можна сказати, що гра більшої студійців майже дорівнювала гри фахових акторів. Особливо виділяється з-поміж усіх молодих виконавців талановита Тамара Позняківна, що блискуче виконала роль головної героїні п'єси — Мавки. Тамара Позняківна була живим втіленням прекрасного образу Лєсної лісової Мавки з її вродою, ніжною постаттю, з її глибоким, щирим коханням, з її муками і стражданнями, з її духовною величчю і красою. Артистична гра, рух, міміка, голос, прекрасна дикція, бездоганна літературна вимова акторки донесли до глядача і ідейний задум Лєсі Української і надзвичайну красу та музичність мистецького слова великої поетеси. Рідне слово, в якому сполучена була глибока думка з винятковою музичністю і мистецькою красою, ніжно звучало з уст чарівної акторки, своєю музикою чарувало слух і доходило не тільки до розуму, а й до серця глядача. І в цьому безперечно великий успіх Тамари Позняківни.

На жаль, роль Лукаша не була ампліою Миколи Геруса, особливо в першій дії. В інших ролях цей молодий талановитий актор дав би зразки доброї виконання. В першій дії голос актора не відповідав ролі Лукаша, але в другій і третій

дії цієї невідповідности вже не було помітно.

Дядько Лев у виконанні Й. Гіряка був незрівняний, а особливо в сцені, де дядько Лев розповідає Лукашеві казку Високий зразок сценічної майстерности дала О. Добровольська в бездоганному виконанні ролі матері Лукаша. Особливо треба також відзначити добру гру Л. Погребінської (Килина), В. Змія (Лісовик), В. Лисняка (Перелесник) і А. Олесюка (Маринце). Решта акторів також цілком справилися із своїм завданням.

Коли ж взяти до уваги всі ті надзвичайні, несприятливі умови і численні труднощі, перешкоди, що заважали не малій праці над готуванням п'єси для вистави, то треба сказати, що театр-студія своєю виставою „Лісової Пісні“ свідчить дальші досягнення дальший свій творчий поступ і зріст.

Українська організована громадськість повинна належно оцінити і ці творчі досягнення за п'ять літ праці Театру-Студії, і ту надзвичайно велику вагу і значення його діяльності для української національної культури, і особливо видатну і цінну педагогічну працю студії в справі підготовки і виконання нових молодих українських кадрів висококваліфікованих діячів рідної сцени. І не тільки оцінити, а й дати театрові потрібну моральну і матеріяльну допомогу. Видатні українські діячі, Реж. Й. Гіряк і Реж. О. Добровольська за 35 років своєї невтомної праці на ниві української театральної сцени заслужили право на особливу увагу і оцінку українського громадянства. Хіба не сором для всієї української еміграції, що ці заслужені діячі української культури змучені тепер мити Брудні підлоги щодня по 8 годин на день, щоб заробити собі шматок хліба, замість того, щоб свій великий талант, багатолітній тосвід, знання і педагогічні здібности віддати великій справі служіння рідному мистецтву і готуванню нових молодих кадрів української сцени!

ВНЕ ВИСИЛАЄТЬСЯ
ВЕЛИКИЙ
КАЛЕНДАР
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУ
НА 1951 Р.

КАЛЕНДАР
Українського Народного Союзу
на звичайний рік
1951

В Календарі, що має мистецьку двоколіркову осладивку роботи артиста-малюра М. Бутовича, поміщено інформації, статті та оповідання поверх 40 різних авторів, між ними: Івана Кєдрина, Романа Купчинського, Л. Ленкого, Л. Луценка, Я. Падюха, О. Тарнавського, М. Островського, В. Барки, Л. Ясічука, проф. М. Міллера, М. Понєдєла, І. Смоляка і багатьох інших. Цей Календар своїм змістом і виглядом цілком заслуговує на те, щоб стати настільною книгою кожної української родини. Не зважаючи на велику кошту друку, ціна Календаря тільки **ОДИН ДОЛЯР!**

Тому, що тираж Календаря обмежений, випіліть вже сьогодні своє замовлення (разом з належністю) до:

СВОВОДА
P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ініціативи Анти-Дефаміційної Ліги та Американської Ради Освіти в Шікаго відбулась зустріч провідних працівників у галузі високої освіти щоб розглянути, як покінчити з нерівним ставленням до кандидатів, що подають заявки про вступ до високих шкіл. На цю справу уже давно звертали увагу, але вперше зібралася керівники коледжів, щоб спільно обговорити її і усунути ненормальности у прийманні нових студентів. Згодом відбулась ще одна регіональна конференція в питаннях дискримінації у високій освіті, яка теж зібралася у Шікаго. Були присутніми 175 провідних робітників освіти, що репрезентували 75 коледжів та університетів Ілліною, Індіани, Мишигєну та Вісконзину. Вони одіоголосно погодилися покінчити з нерівним ставленням до студентів і кандидатів у студенти у півдальних ним інституціях.

Іллінойська делегація до цієї конференції пішла ще далі: вона вирішила звернутися до губернатора свого стейту, щоб він провів дослідження так звано „квотової системи“, тобто системи, за якою коледжі, університети та професійні школи не дають всій американській молоді однакових прав учитися, а запроваджують певний відсоток щодо жидів, католиків, негрів, мексиканців та інших груп меншости. Делегація навіть настоювала, щоб губернатор утворив комісію, яка притягала би винних до суду.

І закордоном, і тут, всередині нашої країни, часто чути

«Лєс Андєлєс, як осередок святкування Різдва, потерпіл неабиякі втрати: 1,626 автомобілів нещастя: 17 випадків смерті від удару авт: 900 пошкоджених дістали шпитальну поміч: 862 осіб пошкодили до суду за їду автотом у підпільні стани: 1,222 усіх арештованих за пияцтво».

Николай Очерет

РІЗДВЯНОЇ НОЧІ

Вечерю закінчили. Гарна була вечеря, хоч і на чужині в борщі, була риба, кутя, ур, пірїжки. Господина урала естаніс з столу, а всі го перейшли до другої кімнати співати колядки. В першій кімнаті залишилися лише я на м'якому фотелі: було затішно, тепло, до-дому можна неспішити. А з другої кімнати чулася одна за одною наші чужі колядки...

Знав, що коли вийти з будинку наших знайомих де ми були і повернути праворуч, щоб вийти на дорогу міста, треба було прохідним кладовище українських воїнів, які тут поховані з першої світової війни. Коли ж повернути ліворуч, то треба було пройти все село перш ніж вийти на дорогу, що веде до міста. Цієї ночі мені не хотілось зустрічати чужинців, тому я повернув праворуч, коли вийшов з будинку. Минувши село і підходячи до кладовища, я побачив коло воріт при вході на варті двох козаків у синіх жупанах. Я підійшов ближче і вже хотів пройти на кладовище, але вхід заступили інші козаки запитуючи паролі. Навіть хто шепнув мені на вухо і я вивенно промовив: "Володимир!". "Ніні і повій!" — відповіли мені вартові і проходили на кладовище. Вся широка, центральна алея, в середині якої стояв високий заплітаний хрест, була заповнена козаками в синіх жупанах, що стояли на колінах і молились. Лише з правого боку на колінах стояла невелика група людей з 20-25 чоловік, що була українськими одностраж червоної армії — вони також молились. Я тихо підійшов до кінця лівої групи і, ставши на коліна, прислухався. "Боже, Великий, Єдиний! Нашу Україну храни!" — молились козаки, а коло хреста, обитого зеленим плющем, я побачив жінку, що, стоючи на колінах, поклала голову на хрест і молилась. Ось вона встала, підійшла до ближнього козака, поклала обидві руки йому на плечі і нахилившись, поцілувала його в голову. І вмиг козак зник, а на тому місці, де він стояв, виростає трава з квітами. Тут я побачив, що жінка була боса, в латаній свитині, без хустки, в старій, гарно виगतваній сорочці, а навколо голови було наче б то сиво. І де б вона не ступила, коло її босих ніг зацвітали квіти. Жінка підійшла до другого козака і за нею лишилась стежка з квітів, хоч скрізь лежав сніг. Жінка знову нахилилась, взяла руками голову козака і, пригорнувши її до себе, поцілувала. Зник і цей козак, а кладовище все ширш і ширш квіталося квітами та зелено, свіжою травою.

Так ідучи праворуч стороною алеї, вона підійшла до людей в одностраж червоної армії. Люди простягали до неї руки, а вона гладила їм голову, пле-

ву я не втерпів і спитав: "А ви, хлопці, звідкіль?" Всі трое раптом повернулись до мене й мовчки чекали. "Звідкіль ви?" — знову кажу я їм. "А звідкіль" — відповів той, що в шапці, показуючи на місто. "А куди йдете?" — "Туди" — відповів той самий і показав у другий бік. "Той добре, — промовив я. Але ж завтра Різдво, а у них Трьох Королів - Водохрища — то там нікого не знайдете. То ж краще зробіть, коли завтра відпочинете. Тому ходіть зараз за мною: перекущите, виспелете і підете собі далі!" Всі трое підійшли до мене і я побачив на головах уборак тризуби. "А хіба ви тут живете?" — спитав мене третій, що був в одностраж червоноармійця. "А тут! Уже минуло п'ятнадцять років, як я тут оселився. Мос мешаніна хвилин десять ходу звідкіль. Ходимо разом рановіться!" Хлопці перелянулись і пішли разом з мною. "Ми лише вчора перейшли кордон, — розказував мені дорогою той, що в шапці. — Зараз святка і тому це нам легко пішло. Наші пішли далі, до крижарів, а нам наказано перейти тут до американців, бо кожен з нас має менш п'яти ран. Боялись, що не дійдемо". "То ви з УПА?" — "А так! З частини "Веселого". Я сам підстаршина, а це мої стрільці". "І здадеку сьогодні ви йдете?" — "Зі станції. У Фульді сіли ми до потягу, от він сюди нас і довіз. Треба було до ранку сидіти на станції, а ми із збробою — то й рушили далі пішки. Думали на ранок бути вже в Франкфурті" — "А збова ваша де? Ви ж без рушниць?" — "Не тільки й збої, що рушниця. Масло щось інше". "І ніхто вас не затримає?" — знову запитав я. Підстаршина всміхнувся й відповів: "А нащо ми комуєс здальсь? Тут же й без нас наших людей хва-тає!" — й помовчавши додав, — тут же людина вільно ходить по землі. Це ж вам не так, як там!" — і показав на сід. "Ну, от ми й дома!" — сказав я, пропускаячи усіх до хати. А за пів-години хлопці, вимившись та причепурившись, сідали вже за стіл. Тут підстаршина посміхнувся і промовив до дружини: "А ви мене паніматко, не боїтесь? Бо хто зна, що то ми за люди?" — "Е, хлопці!" — відповіла дружина, — тут же людина з людиною, а не звір. Коли ви кажете, ми вам віримо. Чому ви маєте нам говорити неправду?" — "Бач, — звернувшись підстаршина до одного з стрільців. — Я ж тобі казав, що буде так, а ти мені не вірив. Він сам — пояснював дружині підстаршина — родом із Самбірщини, з-під Богодухова. Тому нікому він не вірив, що не каже. А той, наш наймолодший, — показав він на другого, з-під Перемишля. Ще молодий він і вірив усім, все він бере за правду". — "А самі ви теж звідкіль?" — запитав я підстаршину. "Ні, я з Кубані, близько Армавіра до півні жив я". — "Чи ба! А ми з дружиною родом з Підкарпаття. Виходить забралісь ненаароком з усіх частин Батьківщини. Тому що першу піднімо ми всі та вип'ємо за наш нарід, за нашу Україну!" — "Хай буде так!" — додав підстаршина, піднівши свою чарку. — Хай же буде воля нашому народові, щоб не пропала марно кров, що зараз лється, щоб ми самі у себе були хазяїнами!" І всі спорожили чарки, а далі почали уже їсти. Коли ми випили останню чарку за те, щоб слава-лась щаслива дорога нашим хлопцям, дружина показала хлопцям, де мають вони спати, а син побіг наверх, де спали ми. Примостивши хлопців, я хотів зачинити двері до кімнати, де ми вечеряли. І тут побачив я, що в кімнаті, коло образа Пречистої стояла на колінах жінка в латаній свитині і молилась. Я тихо покликвав дружинку. Та коли ми разом заглянули у кімнату, там уже нікого не було, а світло через двері ясно освітлювало образ Пречистої, яка тримала на руках Малего Сина, і він нас ласкаво благословляв.

Л. Луція.

ПОВІСТЬ ПРО СОВЕТСЬКИЙ ОБМАН

(Олександр Бойченко: Молодість, Повість, Видавництво ЦКЛКСМУ, "Молодь", Київ, 1949, ст. 428).

Читасмо повість Олександра Бойченка "Молодість" і думаємо про те, як то зручно російські більшовицькі обманували, ба ще й досі обманюють, окремі народи, а то й цілий світ. Та що найкавіше, то те, що більшовицькі зовсім не криються зі своїм обманом, вони навіть ним хваляться публічно, як це робить Бойченко у своїй повісті. — а все ж таки стрічаються люди, і то, на жаль, провідні люди, що за всяку ціну хотіли б вірити Совстам і з ними зговоритися та помиритися... Що ж, історія має бути вчителькою життя, але часто вона має ледячачих учнів, що не хочуть нічого навчитися...

Для повісті "Молодість" відбувається в Києві та на Київщині, в 1920-1926 роках. Україна була зруйнована, а до тієї руйнації причинились не в малій мірі і самі більшовицькі, які наказували "грабувати та граблене", щоб у такий спосіб зискати собі населення. В Києві голод і холод, в хаті головного героя повісті, Іскрову, "пліями ціли на стінах, папюки. Незашишені вікна, непокриті подушки — все пішло на хліб. Швидко й мінати буде нічого". А деповський коваль Савченко нарікає: "Люди мруть з голоду, одягати нічого, навколо, як на кладовищі: — ось — ось усе замре".

Та комуністи звальють усе нещастя на чужинних капіталістів. Робітник Сокира вірить Іскрову: "правду каже Іскров, коли б було б такої розрухи, коли б капіталісти не нав'язали нам війни". Більшовицькі лякають населення новою війною. "Про війну багато поплещують. Англія похід готує, Кирзон пред'явив Радам ноту". А ця нота Керзона, "свідчить про постійну загрозу нового походу проти Країни Рад". Цікаво, що вже в роках 1939-1943, коли написана ця повість — автор веде і проти-американську пропаганду, хоч усе свідчить, що Америка відступила була тоді з європейської політики. Але ж тепер потрібна нагірка на Америку і автор твердить так:

"Американці сподиваються за допомогою плану Довса — (так називається автор цього року померлого Чарльз Д. Довса!) — повернути Німеччину на Схід, надавши їй як ринок збуту європейську частину Росії до Уралу, включаючи Україну, Кавказ...".

"Америка виступає на першій плані і створює єдиний антирадянський блок". Так пише автор в часі, коли в другій війні Америка всіма силами допомагала Совстам! А організувати німців проти Совтів мала б Америка вже в 1924 році! І далі в повісті читасмо так:

"Англо-американські баніри хочуть нашою кров'ю нагодувати Німеччину. Імпериалізм знову роззявляє свою пащу. Треба замкнути хижакам горло, інакше вони своїми іклами розтерзають нас".

Та це тільки одна брехня, це лише частина обману, на якому побудовано всю повість. Населення — голодне і холодне докучає йому. Треба те населення якоє заспокоїти, примирити. І Ленін видумує, "нову економічну політику", коротко, "неп", щоб нею обманути українського селянина. Мовляв, ми відступаємо від воєнного комунізму, ми нікого не змушуємо йти в колгоспи, ми дозволяємо селянам мати власну землю, а купцям приватну торгівлю. "Ми дамо мужикові землю, кооперацію, побудуємо заводи й фабрики, поставимо йому машини, і почне середняк придивлятися". І маси селян, діставши землю, стануть середняками і будуть прихильні більшовицьким. І навіть бідняк дід Карась вірить Ленінові, бо "всякі партії обіцяли селянам землю, обіцяли, а з рук не випускали. А Ленін сказав — і віддав землю без плати".

Та дід Карась не знав, що це тільки Ленінів обман, бо Ленін мав такий план, мовляв, "Ми відступимо, перешикуєм свої лави і почнемо новий наступ". І дійсно, після проголошення "непу" припинилась вагання середняка, що могли так нашкодити молодій Країні Рад! — та як Ленін побачив, що його обман трудящих двався, він партійним провідником проголосив, що "треба перетворити країну непецьку на країну соціалістичну". Та

Іван К-й.

Вазов і кремлівські хамелеони

На святкуваннях соті річниці народження Вазова відгукнулася і Росія, хоч усе культурний світ знає про неспівзвуччя з устроєм тиранської держави, наставлення Вазова. Зрештою, це саме стверджує й совєтська "Літературна Енциклопедія" у т. 2, де на стор. 73-74 читаємо:

"В(азов) служив так вірно буржуазії, як ніхто інший з поетів і письменників Болгарії. Під час балканської імперіалістичної війни, жрець Аполлона замінився у вульгарного шовініста. Віднайдено буржуазія за це нагородила його званням національного поета".

"То ж не випадково Вазов був членом самої реакційної партії народників, банкірів і представників експортного капіталу не випадково він був міністром нар. освіти в кабінеті Стоїлова (1837), коли впаав з рук вбивця того ж кабінету один з самих визначних болгарських письменників — Алеко Константинов".

"А ось сьогодні журнал "Знамя" (видавцтво "Правда") в ч. 7 за 1950 р. на стор. 176 пише:

"Ювілей Вазова — це свято демократичної болгарської культури, що розвивалась шляхом революційних національних традицій, під впливом самої передової в світі, високоїдейної російської класичної літератури".

А на стор. 177 там же читаємо: "Вазов викривав не

тільки турецьку тиранію, але й тих, хто підтримував її... — буржуазних політиків західної Європи й насамперед Англію". Далі: "Ще до звільнення Болгарії, Вазов створив низку знаменитих віршів, сповнених глибокою любов'ю до Росії".

Ще далі:

"Ювілей Івана Вазова... сприяв закріпленню демократичних і революційних традицій болгарської літератури — цементує дружбу болгарського й совєтського народів".

У відзначення заслуг письменника, Академія Наук СРСР видає в 1948 р. велику монографію (350 стор.) про Вазова, академіка С. Державина.

Хто зможе нам пояснити, яким чином з Вазова — кровожерного вовка раптом стала ніжна овечка?

Може це знають "товарищі" з "Українських Щоденних Вістей"?

Напевно знають, але вони соромливо промовчать.

Отже, допоможемо їм.

Справа в тім, що в 20-х роках ще жевріли залишки ідеалізму в недобитках справжніх революціонерів, тому Вазов був для них, цілком логічно, реакціонером.

Але тих, що творили революцію, згодом вистрляно. Російський шовінізм зняв маску і тепер для золотопогоногого Кремля не грають ролі політичні переконання Вазова; рішальне, що Вазов був прихильником Росії.

Чи не так, "товарищі"?

• Німці, що їх в 1945 році виселено з острова Гельголанд, як британці почали там робити проби бомбардування, протестують тепер та домагаються припинення їх діянь на острові.

ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

—: зладив —: ОЛЕКСАНДЕР ПАНЕНКО

Це підручник для середніх шкіл і для самоосвіти.

— Ціна \$2.00 —

Замовляйте у:

"СВОБОДА"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

"КОБЗАР" - англійською мовою

Дайте своїм дітям чи своїм американським приятелям, учителям чи політикам книжку про

ГЕНІЯ УКРАЇНИ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА написану англійською мовою **КЛАРЕНСОМ А. МАНІНГОМ**, професором Колумбійського університету, відомим знавцем української літератури та історії.

Такою книжкою, що містить теж і переклади на англійську мову найкращих творів Т. Шевченка є:

Taras Shevchenko
The Poet of Ukraine
Translated with an introduction by
CLARENCE A. MANNING
Acting Executive Officer
Department of East European Languages, Columbia University

Це перше того роду видання в Америці й в цілому англо-саксонському світі. Ця книжка повинна бути в кожній хаті американських українців, в кожній школі, в кожній бібліотеці. Во всіля треба, щоб був найкращий репрезентант України, найліпший виразник духа і характеру української нації.

Ціна з поштою \$2.50

Замовлення слати на таку адресу:

Svoboda
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.
(3 Канади треба платити тільки американською валютою)

Львівщина віддала картоплю

Колгоспи Львівської області, здійснюючи зобов'язання, взяті в листі товарищів Сталінові, виконали накладений на них державний план здачі картопель державі, а тепер волять картоплі понад план. Колгоспи, крім того, "докладають всіх зусиль, щоб дотримо виконати план і заготовити м'яса та інших продуктів".

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У Н. СОЮЗУ!

НАЙКРАЩИМ І НАЙЦІННІШИМ ДАРУНКОМ

Є ВСЕ ТАКИ **КНИЖКА**

ЧИ МОЖЕ БУТИ КРАЩИЙ ДАРУНОК НІЖ АНГЛІЙСЬКА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ?

- 1) A HISTORY OF UKRAINE, by Michael Hrushevsky, published by the Yale University Press \$5.00
- 2) BONDAN, HETMAN OF UKRAINE, by George Vernadsky, published by the Yale University Press \$2.50
- 3) UKRAINIANS IN THE UNITED STATES, by Wasył Halich \$2.50
- 4) THE UKRAINE: A SUBMERGED NATION, by William Henry Chamberlin, published by the Macmillan Company, New York \$1.75
- 5) UKRAINIAN LITERATURE, Studies of the leading authors, by Prof. Clarence A. Manning \$1.50
- 6) SPIRIT OF UKRAINE, Ukrainian Contributions to World's Culture, by D. Snowyd \$1.00
- 7) UKRAINIAN QUARTERLY \$1.00
- 8) UKRAINE, AN ATLAS OF ITS HISTORY AND GEOGRAPHY, by Prof. G. W. Simpson \$0.50
- 9) TARAS SHEVCHENKO, POET OF UKRAINE by Clarence A. Manning \$2.50
- 10) UKRAINE—BETWEEN POLAND AND RUSSIA, by Nicholas D. Zubatyj Ph.D., Editor of "The Ukrainian Quarterly" \$0.50

Замовте собі негайно всі ті книжки за \$17.25, чи ті, що їх ще не маєте, а замовлення враз з належністю шліфть на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.
Замовлення в Канаді треба платити американською валютою

Ювілейна вистава у Філадельфійському Мистецькому Музею

Філадельфія — це одно з найстаріших американських міст і в ньому багато традицій молоді американської держави. Без сумніву це місто першодній осередок американської культури. Доказом того теж і велетенський будинок Мистецького Музею, що саме тепер святкує свій діамантовий ювілей — небуденною мистецькою виставою. Ще в 1874/5 р. побудовано в Філадельфії Мистецьку Галерею, коли Нью-Йорк, чи Бостон колекціонували мистецькі експонати у приватних приміщеннях. Теперішній будинок Мистецького Музею, що імпозантно домінує у завершених прелезній Паркової алеї та бульвару Френкліна, запроєктовано у 1907 р., почато його будову в 1919 р., а інавгуровано в 1928 р. Правда тоді — оглядаючи цей витриманий у грецькому стилі колюс і невелику скількість бідних експонатів у ньому — деякі скептики називали його грецьким гаражем, а то й мавзолеєм для переховування збірок, що у 9/10 с ніщо інше лише старе барахло. Та після років думка цілком змінилася. Вже сам факт, що в останньому році відвідало музей 601,609 осіб, дуже вимовний. Головне завдання музею дати загальні нагоду пізнати і полюбити мистецтво. У 150 галереях (іх можна відкрити ще 75, коли б грошеві засоби) розміщені дорогоцінні мистецькі збірки, які характеризують західно-європейське й американське мистецтво, як теж і в деякій мірі старовинне мистецтво. В музеї кожного тижня популярні фільми з ділянці мистецтва: тут же ведуться лекції мистецтва.

Ювілейна вистава з нагоди сімдесять п'ять річчя існування Філадельфійського Мистецького Музею це неабияке досягнення цієї культурної інституції. На сто кілька експонатів — лише сім належить до збору музею, решта — це твори, зібрані зі зборів різних колекцій, в тому з двох із поза кордонів ЗДА.

Аранжери вистави бажали допомогти американському суспільству пізнати досягнення західно-європейського мистецтва. Вистава подумана — по висвітленню директора музею у вступі до каталогу — як ілюстрація історії західно-європейського мистецтва від раннього середньовіччя до наших часів.

Вистава розміщена хронологічно і дає гарний перегляд історії західно-європейського мистецтва. Починаючи від „Мадонни“ Петра Лоренцетті, представника сієнської школи готичного мистецтва, виста-

ва записана глядача з мистецтва першої половини XIV ст. Правда, варто було б бачити ще Джотто, чи Чімабує з тієї школи, але й цей образ характеризує питомий цим мистецтвом перехід в натуралізм з опуклістю форм, з рисунком з природи. Далше йдуть фльорентійці: автор загально відомого „Страшного Суду“ Фра Анджелико, представлений тут „Розп'яттям“, справжній зразком середньовічного мистецтва і в темі, і в ідеалізації рисунку, дві картини святих кисти Масоліно да Панікале — це теж зразок середньовічної ідеалізації в обличчя; далше бачимо „Мадонну“ Францеско Песеліно, з пізніших натуралістичну картину вакханалій сатурів п. н. „Знахідка меду“ П'єро ді Козімо, і в подібному стилі „Викрадення Дієніри“ Антонія Поляоольо. Листу мистців Медичівської Фльоренції замикає знаменитий Сандро Ботічеллі — предтеча Рафаеля. Його портрет Лоренца Лоренцано, витриманий засадничо у трьох кольорах, з майже питомою великим реалістичним виразністю обличчя — це один із найкращих експонатів цієї вистави.

Багато заступлене фламандське середньовічне мистецтво, що і зберігає в собі більше питомості середньовічного мистецтва: „Св. Франціск“ Яна Ван Айка, „Розп'яття“ Сімона Мармюна, „Богоматір і св. Йона“ Рогіра Ван дер Вайдена і його ж „Розп'яття“, „Мойсей перед горючим кущем“ Дірка Бовета і „Покліні муредців“ Боша — аж до „Втечі у Єгипет“ Поакіма Патініра, майстра кравядів, відомого, що малював тло для інших тодішніх фламандських мистців, як Мадіс і другі. Він же насправді належить уже до ренесансу.

Окремо представлена венецька плеяда мистців. Почавши від Антонелло до Месіна, якого визначний вплив на Петра Бройгеля старшого відзначила критика, що і доказує виставлений „Портрет молодця“, і „Мадонни“ Джіованні Боліні (на виставі ще „Покліні пастухів“ падуанця Андрія Мантень і „Зустріч Соломона з королевою Шіві“ невідомого фарарського мистця) переходимо до великої картини Тіціана „Венера і лютник“, прекрасний зразок мистецтва цього божеського артиста, що малював цю картину вже вісімдесятирічним старцем. В цей спосіб переходимо до ренесансу. Правда на виставі нема ні Мікельанджельо, ні Леонардо да Вінчі, ні Рафаеля, ні Джорджоне, ні Корреджо, ні інших мистців відродження, і італійський ренесанс пізнаємо — крім згаданої картини Тіціана

— з праці Тінторетто „Любовця і Тарквіній“ і Паоло Веронезе „Втеча з Єгипту“ й „Діана й Актон“ — картин повних експресії й руху.

З праці фламандських мистців відродження зустрічаємо на виставі велике полотно Антона Ван Дайка „Портрет королеви Генрієти Марії з хлопчиком“ і Петра Павла Рубенса „Втеча фамілії Лота зі Содомом“ — прогресивний у вимірній композиції. З німецьких — крім згаданого вище П'єакіма Патініра — Ганс Гольбайн молодший: статурний портрет купця ганзеанської ліги. Нема Скореля, нема таких німецьких мистців, як усі чотири Бройгелі, великого майстра ренесансу Альбрехта Дюрера, Грюневальда, Кранаха й інших, нема французьких мистців відродження: обох Клоє.

Окреме місце присвячене еспанському мистецтву. На першому „плані“ „Благовіщення“ Франціско де Зурбарана і два полотна останнього великого майстра маніризму, „відкритого“ у новіших часах великого мистця в час переходу ренесансу в барок Ель Греко: „Толедський кравець“ і надзвичайний своєю виразністю „Бенкет у домі Симона“, як теж „Портрет королеви Маріанни“ чоловічого представника еспанської мистецької школи й одного з найбільших портретистів світу Дієго Веласкеса.

Голандію репрезентує великий реаліст світлотні Рембрандт трьома картинами, з яких одна випозичена для вистави аж з-заокеанського Амстердаму, а саме „Петро вірніється Христа“ (прекрасний зразок розв'язки рембрандтівської світлотні), інші це — „Слов'янський вельможа“ і „Дівчина з напів-відкритих дверей“, як теж славний реаліст голандського кравяду Ройсдаль картиною „Цвинтар“. С це й інші голандські мистці: Франс Гальс, Маййєрт Гобема, Ян Вермір, Пітер де Гуш.

І потім помітчасно, як усе мистецьке мистецтво переходить і концентрується у Франції — починаючи від великого майстра зовнішніх кравядів Жюльєта Жельє-Льорена і чоловічого майстра французького класицизму Ніколя Пуссена, якого картина „Тріймф Нептуна й Амфітрیتی“, що мас за собою велику історичну дорогу через Францію, Німеччину до Росії і звідтам на американський континент, є власністю Філадельфійського музею, — по через реалістів Лс Нена, Жан Шардена, Жана Фрагонарда — до великого майстра часів французької революції Жака Давіда, якого „Портрет Мадля Шарльотти дю Валь Д'Оне“ є теж окрасою вистави. Далше пізнаємо французького рококо у картині „Французькі комедіянти“ Жана Антуана Ватто, французький романтизм у відомій картині Сєгена Делакруа „Смерть Сарданапала“ та в „Римських пергонах“ Жана Жеріко. Прекрасна композиція Едварда Мане „Добрішів“, і його ж „Станція св. Лазаря“ і „Мертвий тореадор“, „Жінка“ і „Міст у Нарні“ славного барбизонця Жана Коро й „Портрет жінки“ Густава Курбе — це далши шляхи розвою французького мистецтва. Відомий імпресіоніст зі школи тих же барбизонців Клод Моне мас два кравяди „Тераса на побережжі“ й „Станція Сент Лазар“. Широко заступлений основоположник французького імпресіонізму Едгар Дега: „Жінка з хризантемами“, „Репетиція балету“, „Крамниця і капелюхами“ і „Балетниця“. Масмо нагоду оглядати теж кілька картин іншого визначного імпресіоніста Рєнуара: „На балі“, „Танцюри-

стка“ і прекрасна у композиції „Купальниці“, як теж жанрову картину „Мулси де ля Галст“ і мітологічну композицію „Суд Париса“. Неоміпресіоніста Жоржа Сєра пізнаємо з картин „Бризкіт“ і „Модельки“. Сатирик Оноре Доміє ілюстрований однією картиною „Підорож третьою класою“.

Поль Сезан — здається — зайповажніше репрезентований на виставі. Цього предячу всього модернізму пізнаємо в портреті „Хлопець у червоному“, в мертвій природі „Чорний годинник“, в кравяді „Каштани“ і „Сент Віктуар“ (дві картини), в композиціях „Купальниці“ і „Млиньський камінь“. Символічний образ „Звідки ми, хто ми і куди йдемо?“ Поля Гогєна, майстра синтетичного напрямку в мистецтві, дві картини чоловічого представника французького модернізму Андрі Матіса „Студія“ й „Синій акт“, „Карнаваловий вечір“ Анрі Руссо, дві картини Анрі де Тулюз-Лотрек „Мулси Рука“ і „Цирк Фернандо“, „Старий король“ Жоржа Руо й останній шевієр модернізму: „Людина з гітарою“ Жоржа Брака й „Акт“ Марселю Дюшам — закінчують перегляд історії французького мистецтва.

З нефранцузьких мистців цього періоду заступлені знаменитий еспанський портретист Франціско Гол „Жінки на балконі“, визначний представник нового імпресіонізму, голландець Вісєнт Ван Гог „Місячна ніч“ і „Публічний город“, як теж творець кубізму, еспанець Пабло Пікассо „Червоної обрус“ і „Три музиканти“.

Окреме місце мас американське мистецтво, головню портрети Джильберта Стюарта, Джона Коплія, Джеймса Вістлера, як теж „Перегони“ Альберта Райдера і „Лопи на лиса“ Гомера та велике реалістичне полотно Томаса Ідіса „Вульгарна клітка“, що найбільше притягає увагу.

Зразки англійського мистецтва можна оглядати в постійних галереях Філадельфійського Мистецького Музею, які сусідують з виставовими залами. Там с праці Гогарда, Рейнольдса, Констейбла, Тернера й інших. В постійних залах музею с теж ще інші праці таких мистців, як Ройсдаль, Мане, Монє, Сезан, Пікассо, Доміє (ціла колекція побутових сатиричних картин) й інших. В тому ж Мистецькому музеї, в інших галереях організована рівночасна виставка рисунків великих мистців, що дає змо-

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Заходом американського Жіночого Клубу в Галететаві, Нью Джерзі, влаштовано в Комоніті Сєнтер цього міста дню 7 грудня м. р. Різдво в Україні. Описувала це Різдво п-ні Ева Дудяк, яку бачимо на знімці (з „Галететаві Газет“) членкиня УНСоюзу з Грейт Медова, Н. Дж. Про українські Різдвяні звичаї, духа, традиції та коляди поміщено доповні згадки в „Ньюарк Івнінг Ньюс“ та „Галететаві Газет“. Українці з Грейт Медова і околиці допомогли влаштувати справжню Різдвяну вечєрю з варени-

ПАПІ ЕВА ДУДЯК ПРО РІЗДВО В УКРАЇНІ

ками, голубцями, кутєю, медом, колачем і т. п. Американці помагали прикрашувати деревце. Ціла кімната була в українському стилі; був теж український національний прапор і Тризуб. Вєх українських учасників з хором (всі були в українських народних строях) відфотографовано разом з парком місцевої української катол. Церкви, о. Марком Гілем. Часопіси подали такі імена українських панів: І. Фурда, Р. Зарємба, М. Ожійовська, Р. Смарак, М. Латовік і П. Латовік.

Ювілейна виставка Філадельфійського Мистецького Музею дає повну насолоду. Варта вона того, щоб прихити і здалека оглянути її. Вже самий образ Рембрандта „Петро вірніється Христа“ (вартости о-коло пів мільйона доларів) привезений спеціально з Амстердаму — вартий того, щоб для нього прихитати з так на приклад порівняльно недалекого Нью Йорку. Бо це неабияка нагода оглянути зразки творчости великих мистців пензля.

72 ЗАЛЕЗНИЧИХ РОБІТНИКІВ ЗІШНУЛО ВІД ВИБУХУ ДИНАМІТУ

Ліма, у рєспубліці Перу. — Внаслідок припизаного вибуху динаміту в долині ріки Санта, в західній частині Перу, згинуло 72, а покалічених с 80 залезничих робітників. Нещастя сталося коло місцевости Кондорсєрро, на залезничім шляху, який іде попри морський берег. Там будують водноелектричну станцію і закладають динаміт для покладавання шляху. Коли підложено десять паличок динаміту, то тільки деякі вибухли в час. Коли робітники повернулися до праці, тоді вибухла решта і спричинила трагедію.

УВАГА! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ В НЬО ЙОРКУ

ВІДБУДЬСЯ

В СУБОТУ, 13. СІЧНЯ 1951 Р.

ВЕЛИКИЙ МАЛАНЧИН ВЕЧІР

У ВСІХ ТРЬОХ САЛЯХ

Beethoven Hall, 210-14 East 5th Street, New York City

Початок год. 8:00 веч.

Орхєстра Босєй — Гіряк

Аранжер Маланчиного Вєчєра п. ред. Лев Лєшкєй — Буфєт у заряді пань.

ВСТУП \$1.50

Запрошусмо вєх!

Вєім Члєнам і Симпатіам Української Студентської Громади Вєселєх Свєтєга Щасливого Нового Року — бажас

Комітєт.

Управє.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕРТЕП І СУЧАСНА ХВИЛЯ

Вертепна традиція дуже жива у нашого народу через актуалізацію дії та український народний кольорит. Тому з певністю можна твердити, що й сьогодні на наших землях співають таких колядок і актуалізують їх до сьогоднішніх обставин життя, байдуже що у важких. Ці саме колядки будять духа й оживлюють ідею відродження українського народу у власній, вільній державі.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопіс „Свобода“.

АНГЛІСЬКОЇ МОВИ можна в короткому часі НАВЧИТИСЬ.

В Дітроїті почав викладати англійську мову по власній, випробуваній та успішній методі під назвою: „ЛЕГКО І СКОРО ПО — АНГЛІСЬКИЙ“ проф. Ю. Лихоліт, якому багато українців завдячують успіхи при вивченні цієї мови. Курси провадяться в групах і окремо. Зголошуватися: 1623 Blaine, Detroit 6, Mich. Tel.: TR. 3-1688.

Вертепна традиція збереглася на наших землях до сьогодні. Ще з початком нашого сторіччя були знані вертепи з рухомими ляльками та відповідними словами і співаними режисера за сценою. Перед самою війною грали по наших селах живі вертепи (замість коді), де виступали в ролях близьких царів українські князі і гетьмани. І нині ще співають по наших селах колядки, основані на вертепних сюжетах. В них розказується, як то сплячих на стаїні пастухів побудив янгол і сказав їм велику і радісну новину про народження Спасителя світу. Зворушені пастушки чимскоріш злязять по драбині та забірають із собою дари: Степан курку, Сафат гуску, а Гаврило, яєць півкопи, а Микола закинув на плечі барака — і всі йдуть вилати Пана. В убогій стаїні привітали Ієсуса в яєлах, покладали дари і на радіощає стали танцювати. А бідний Микита, що, злязачи по драбині, зломив ногу, „по стаїні на коєтурках танцює поволі“. Тішається ними Божє Мати і св. Йосип, а:

„Христос ручки розкладає,
Вєх до себе завінає,
Во віки віков“.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В БОСТОНІ

— влаштуєс —

В СУБОТУ, 13. СІЧНЯ 1951 Р.

о год. 8. вєчєрї

В ЗАЛІ НАРОДНОГО ДОМУ "NEW OAKLAND HALL"

670 Cummins Highway, Mattapan

МАЛАНЧИН ВЕЧІР

На програму вєчєра складаються: ревія-виступ хору — загальна таркова забєва.

Приходіть усі українці, члєни і не-члєни, щоб провєсти разом закінчєння старого, та зустрєч нового року.

Управє.

УВАГА! БРУКЛІН, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, ВІДДІЛ 21 В БРУКЛІНІ, Н. Й.

— влаштуєс —

СТАРО-УКРАЇНСЬКЕ СІЛЬСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 21. СІЧНЯ 1951

В УКРАЇНСЬКІМ НАЦІОНАЛЬНІМ ДОМІ.

216-218 Grand Street, corner Dreiggs Avenue, Brooklyn, N. Y.

Початок о-год. 5-тиї понодудні.

Вєтуп \$1.00.

Шановні Громадяни! Оєсім масмо чєсть запрєсити старших і новоприбулих громадян прибути громадно на цю гарну старокравєсє виставу. Оплатитьєс і з далших околиць прихитати побачити свої стародавні, рідні ніколи неабуті нашє звичаї. Хто зі старших побачить сє представлєння, то пригадаютьєс йому молоді роки, ривнож цікавє будє для молоді подивитьєс, як то колись молодята вивчалєсє та які то були гарні звичаї: як дружки, співаючи, плєтуть вивки, як вєбравуть молоду, як чєшуть косу; як молодий вивкуплює молоду, а брат молодого торгуєтьєс з ним. Як молодих дарують і коровай роздають та багато ривних гарних звичасєвих пієсьє та танщів. Будє пригравати старокравєсє музика та забєва до пізньої ночі. — Бєлєти наперєд можєна пабути в завідаєтєля У. Н. Дому, а в єсьє представлєння при касі.

За повнє вдоволєння гєстєй рувчить — Комітєт.

М. Д. Леди рушили...

Жадна нація, жадна одиниця, жаден почин, жадна приватна чи публічна інституція, жадна програма для добробуту народу не може поступити наперед без капіталу.

3 Різдивного проголошення І. Ватсона, директора International Business Machine Corporation.

Леди рушили... В Конгресовому Комітеті підвищеної настрій...

Правда, ще далеко, дуже далеко до якихсь поважніших цифр, але вже „почалося“... Ніби прийшла весна повині і до Конгресового Комітету напівважно розіслані конверти і десятидоларівками, чеками й моні-ордерами. На п'ятьмавть десятиками, а як який день, то „сипне“ й півсотні конверт.

Кажемо: тільки йно „почалося“. Але Народний Фонд має багато прихильників і приятелів, які цікавляться акцією і запитують про неї. Отже з присміткою інформусмо їх, як і всіх наших громадян про великий рух перших днів.

Однаке, вся справа в тому, щоб рух цей став справді спонтанним, загальним, всенародним.

Наші люди, коли хотять, уміють створити цей масовий рух — і тоді незмінно приходять успіх і ефект.

Приклади ми мали недавно: святкування десятиліття Українського Конгресового Комітету в Карнегі Гол і академія в Мангтан Сентер. В першій випадку треба було, щоб прийшло 3000 людей, в другому — 5000.

І так сталося.

За те негайно слідував і наш політичний успіх: запрошені політики відразу відчували й оцінювали нашу організованість і дисципліну. А, з другого боку, імпульсний збір відчували повне моральне право звернутися із своїми резолюціями та домаганнями до найвищих чиновників американської й світової політики.

Це був наслідок — нашої організованості й дисципліни.

Те саме має статись і з Національним Датком. Успіх прийде лише тоді, коли і в даному разі виявимо що масовість організованість і дисципліну...

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF 223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C. Tel. GRamercy 7-7697

Острії й довготривалі недуги чоловіків і жінок. Шпирі, X-Ray. Роздуться жила лікуємо без операції. Переводимо аналізи крові для супружних дозволів. — Офісний годинник: Щодня від 10 ранно до 6:45 вечорі. В неділі від 11 до 1. попол.

Д-р М. МАПЗЕЛ

лікує гострі й застарілі недуги чоловіків і жінок, шкірні, загальне ослаблення, нерви й міхури, ревматизм, переводить аналізи крові й сечі. Провірка \$3.00. 107 E. 17th St., NEW YORK CITY коло 4-тої Евенінг і Юніон Сквер. Години: Щодня 10-11 сполудня 4-7, У неділі 11 ранку до 1 попол.

Wm. BORAK CHIROPRACTOR

1 W. 34th St., New York 1, N.Y. Cor. 5th Ave., Room 711 Mon., Wed., Fri. Only 2 to 8 p.m. Wl 7-8590 Nervemeter

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА ЗИМОВІ КУРСИ САМОХОДНИХ МЕХАНІКІВ

GR. 7-8951

КУРСИ МЕХАНІКИ КУРСИ ВДИ АВТАМІВ

Застарілеся для Вас про екзамен Ліценсію Наші учні дістають дипломи Понагаємо в одержанні з праці Інструкції в українській мові. КУРСИ ВДИ ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ Структура фахівці. Зал. в 1916 L. TYCHNIEWICZ, директор Metropolitan Auto School 15 — 2nd Ave., близько 10th St. NEW YORK CITY

ІГОР СОНЕВИЦЬКИЙ

дає лекції гри на ФОРТЕПІЯНІ І МУЗ. ТЕОРІЮ тепер в приміщенні ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ при 149 — 2 Ave., партер — Нью Йорк (між 9 і 10 вул.) Нові зголошення приймач в понеділки і четверги від год. 5—7 P.M.

ОДУМ СКЛІКАЄ ПРЕСОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Створене минулого року Об'єднання Демократичної Української Молоді, що проявляє живішу активність та в останньому взяло теж участь в 37-ї Американської Молоді, скликає на сьогодні, в середу 10-го січня, пресову конференцію з участю представників преси, як теж старшого громадянства. Конференція відбудеться в приміщенні Літературно-Мистецького Клубу при 149 2-га Евенінг в Нью Йорку, в год. 7-мії вечорі.

НАГРАБОВАНА ХУДОБА

У звіті московському намісникови в Києві, Мельникову, львівська партійна центральна думка подала: „Доповідасмо вам, що... на 1. XI. 1950 завдання по збільшенню поголів'я великої рогатої худоби колгоспи (Львівської) області виконали на 152%, корів — на 109%, свиней — на 127%, овець — на 125%, птиці — на 101%, і по зростанню бджолиносмі — на 105%. Протягом цього року в колгоспах області створено 1,408 нових тваринницьких ферм... Варни колгоспні ферми створено і поголів'я худоби, птиці, свиней тощо збільшено, очевидно, коштом розкукулювання приватних сільських господарів. Наведені цифрові дані вказують, що в руках приватних власників, все таки, до останніх часів залишався значний відсоток живого реманенту в цілій області.“

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ТУРЕЧИНІ ТА ВІЛЬНОКОЗАЧИН ГУРТОК

Просить всі Українські й Козачі періодичні видання, як в Європі, так і за океаном, надрукувати об'яву за розшук в дуже важливих справах таких осіб:

- 1) Бровченко Петрах що по чуткам фермерус в Канаді. Шукає брат Іван Семенович, Бровченко.
2) Губчик Василя Лаврівича. Шукають Ганна Латрівичівна з Клявокою.
3) Лосева Олега Дм., сина полковника Дм. Дм-ча. Записує сестра Міліца.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ТУРЕЧИНІ ТА ВІЛЬНОКОЗАЧИН ГУРТОК

4) Шукать Антона по Мочеля Микола, Шукає Наталія Хведорівна Олександрівна.
5) Савула Ларіоновна Костя Олександрівна, кубанського козачого війська.
6) Шапталенко Євдокію (Тусю).

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ТУРЕЧИНІ ТА ВІЛЬНОКОЗАЧИН ГУРТОК

7) Потапову Антоніну В (Ноніу) з м. Маріуполя.
8) Паніч Олександрю, з м. Катеринодару Кубанського, та
9) Земляків з м. Кам'янина на Поділлі.

Всіх знайомих за долю вищезгаданих осіб просить написати по адресі: Український Допомоговий Комітет в Туреччині c/o Сотник Забелло Микола, Поеста Куртусу, 2224, Бейоглу, Істанбул, Туркей.

НАДІТЬ У ЛЕГКИХ СПОСІБ... КУПИТЬЕ СВОЙ ВОНДИ ЧЕРЕЗ ЦЕНТРОЛ СЕВІНГІС!

КІЛЬКИ РАЗІВ

я встановив останньої ноці? Як такі ніч мандрівки не позбавляють нас щинного сну і не томлять нас або не роблять нас докучливими й нервовими? А може ви терпите болю в болю голови, болю в крижах, у ногах та від запорити голови? М'явй нерви, які не вимивають... (Спеціальна медична лікаря, яку можна купити в аптеках і магазинах.)

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ

Важко осіб, що терпіли від цих проанів, знають тепер чудовий полекіт від нового ліку, що його звуть ВУ-КАЛ-О МІШАНИНА. (Бу-Sal-o Compound). Оцей лік, складений з антибіотиків, вітамінів, лікувальних речовин, лікує, як кажуть, допомогти відлягти відкоди, які забивають з тіла шкідливі залишки. За спеціальною умовою читачі цієї газети можуть дістати цей замінний препарат по зниженій ціні. Зашиліть цей впрізок до Oregon Drug Products, Box 762, Dept. 200, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам дві три-доларові пакети тільки за \$5, а за \$5 отже за знижкою \$1 на правильний ціні. Не посилайте грошей — просто заплатіть лістоношви при дорученні. Однаке киньтеся швидко тому, що запас обмежений.

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА ЗИМОВІ КУРСИ САМОХОДНИХ МЕХАНІКІВ

GR. 7-8951

КУРСИ МЕХАНІКИ КУРСИ ВДИ АВТАМІВ

Застарілеся для Вас про екзамен Ліценсію Наші учні дістають дипломи Понагаємо в одержанні з праці Інструкції в українській мові. КУРСИ ВДИ ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ Структура фахівці. Зал. в 1916 L. TYCHNIEWICZ, директор Metropolitan Auto School 15 — 2nd Ave., близько 10th St. NEW YORK CITY

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЕМПБЕЛ, О. — Т-во Сокл, від 218, подас відомо своїм членам, що перші збори збори відбудуться в неділю, 14 січня 1951 року, в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.

БРИДЖТОЕТ, ПА. — Бр. Св. Петра і Павла, відділ 383 повідомляє своїх членів, місцевих і поза місцевих, що річні збори відбудуться 14 січня 1951 о год. 1-шій полудні в парадній галі під ч. 404 Ford Ст. Уряд просить усіх членів збори прийти на час. Уряд дасть звіт за рік 1950 а описла буде вибір уряду на 1951 рік. Контролери повинні сконтролювати книги ще перед зборами. За уряд: М. Буката, предс., Ю. Кушнар, касер, І. Гродзінський, фін. секретар, В. Довгань, рек. секретар.